II

(Nelegislatívne akty)

NARIADENIA

DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2023/1640

z 5. júna 2023

o metodike určovania podielu biopalív a bioplynu v doprave pochádzajúcich z biomasy spracovávanej v spoločnom procese s fosílnymi palivami

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov ([1]), a najmä na jej článok 28 ods. 5,

keďže:

(1) Spoločné spracovanie sa zvyčajne vzťahuje na výrobnú jednotku ropnej rafinérie, ktorá spracováva biomasové suroviny spolu s fosílnymi surovinami a premieňa ich na konečné palivá. Táto metodika sa však môže uplatňovať aj v iných prípadoch zariadení spracúvajúcich biokvapaliny a fosílnu ropu alebo v zariadeniach na spoločné spracovanie odpadov biologického a nebiologického pôvodu. Biomasovou surovinou môže byť napríklad materiál na báze lipidov, ako je rastlinný olej, surový talový olej alebo pyrolýzny olej, a fosílna surovina zvyčajne pochádza zo surovej ropy. Konečnými palivami vyrobenými z takejto zmesi surovín sú zvyčajne motorová nafta, letecké palivo, vykurovací olej, lodné palivo, benzín, zložky benzínu a niekedy aj propán, ktorý je zložkou skvapalneného ropného plynu, pričom môžu byť prítomné aj menšie časti iných produktov. Zásadné je, aby takéto spoločne spracované palivá obsahovali podiel biopalív a bioplynu. Prípad výrobnej jednotky, ktorá používa biometán ako surovinu odobratú z prepojenej infraštruktúry, ktorá je certifikovaná a sledovaná prostredníctvom systému hmotnostnej bilancie prepojenej plynárenskej infraštruktúry, sa v zmysle tohto delegovaného nariadenia nepovažuje za typ spoločného spracovania.

(2) Na účely tohto delegovaného nariadenia sa bioplynom rozumie plyn, ktorý pochádza z biomasových surovín a ktorý sa vyrába spoločným spracovaním týchto biomasových surovín spolu s fosílnymi surovinami na účely ich premeny na koncové kvapalné a plynné palivá.

(3) S cieľom umožniť, aby sa obnoviteľná časť palív vyrobených v spoločnom procese z biomasových a fosílnych surovín započítala do cieľov stanovených v smernici (EÚ) 2018/2001 a účinne prispela k zníženiu emisií skleníkových plynov v Únii, sa v jej článku 28 ods. 5 vyžaduje, aby Komisia prijala delegovaný akt, v ktorom sa uvedie metodika, podľa ktorej sa určí podiel biopalív a bioplynu pre dopravu pochádzajúcich z biomasy spracovávanej v spoločnom procese s fosílnymi palivami.

([1]) Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82.

(4) S cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi nákladmi na overovanie a presnosťou skúšok delegovaný akt umožňuje hospodárskym subjektom buď používať spoločnú harmonizovanú metódu skúšania založenú na rádiouhlíkovom (^{14}C) skúšaní, alebo používať vlastné metódy skúšania, ktoré môžu byť špecifické pre jednotlivé spoločnosti alebo procesy. Hospodárske subjekty, ktoré ako hlavnú metódu skúšania používajú inú metódu ako rádiouhlíkové (^{14}C) skúšanie, by však mali na overenie správnosti používanej hlavnej metódy skúšania pravidelne používať rádiouhlíkové (^{14}C) skúšanie výstupov, aby sa zabezpečilo uplatňovanie spoločnej metódy overovania na trhu. S cieľom umožniť hospodárskym subjektom zvyknúť si na používanie rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania v kombinácii s inou skúšobnou metódou ako hlavnou metódou, je okrem toho v prvom roku používania tejto metodiky povolená určitá flexibilita, pokiaľ ide o prijateľný percentuálny podiel odchýlky medzi výsledkami hlavného a druhého overovacieho skúšania,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

METÓDY URČOVANIA PODIELU BIOPALÍV A BIOPLYNU V DOPRAVE POCHÁDZAJÚCICH Z BIOMASY SPRACOVÁVANEJ V SPOLOČNOM PROCESE S FOSÍLNYMI PALIVAMI

Článok 1

Všeobecný prístup a uplatňovanie oprávnených metód

1. Hospodárske subjekty, ktoré spoločne spracúvajú biomasu, môžu na určovanie podielu biologického obsahu na báze uhlíka vyvinúť a používať skúšobnú metódu špecifickú pre daný podnik alebo proces, ktorá je prispôsobená ich konkrétnej výrobnej koncepcii a zmesi surovín. Táto hlavná skúšobná metóda musí vychádzať buď z hmotnostnej alebo energetickej bilancie, metód výnosu, alebo z rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania [t. j. rádiouhlíkového zisťovania prostredníctvom metódy urýchľovačovej hmotnostnej spektrometrie (AMS) alebo kvapalinovej scintilačnej spektroskopie (LSC)] výstupov.

2. Hospodárske subjekty považujú celú rafinériu, zariadenie spracúvajúce biokvapaliny a fosílnu ropu alebo zariadenie, ktoré spoločne spracúva odpadové vstupy, za systémové hranice nezávislé od použitej skúšobnej metódy. Miešanie spoločne spracovaných palív s inými palivami nepatrí do systémových hraníc. Rádiouhlíkové (^{14}C) skúšanie sa vykoná pred ďalším zmiešaním palív vyrobených spoločným spracovaním s inými fosílnymi palivami alebo biopalivami, ktoré neboli súčasťou samotného spoločného spracovania.

3. Keď hospodárske subjekty oznamujú výsledky spoločného spracovania, uvedú podrobnosti o presnosti a správnosti použitej skúšobnej metódy. Hospodárske subjekty zohľadnia a nahlásia všetky nepresnosti pri meraní tokov alebo výhrevnosti v rámci hlavnej skúšobnej metódy. Hospodárske subjekty použijú rovnakú skúšobnú metódu na rôzne spracovateľské jednotky tej istej rafinérie, na zariadenie spracúvajúce biokvapaliny a fosílny olej alebo na zariadenie, ktoré spoločne spracúva odpadové vstupy. Ak tieto jednotky nie sú prepojené a nie sú medzi nimi žiadne toky, hospodárske subjekty môžu uplatňovať rôzne skúšobné metódy. V prípade zariadení, ktoré spoločne spracúvajú odpadové vstupy, sa táto metodika a overovanie prostredníctvom rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania môže použiť len vtedy, ak je možné na úrovni vstupov vykonať spoľahlivý a reprezentatívny odber súboru vzoriek, ktoré umožňujú stanoviť biologický obsah v celkových vstupoch.

4. Hospodárske subjekty zabezpečia, aby sa detekčným limitom zvolenej skúšobnej metódy mohol účinne merať očakávaný podiel biopalív alebo bioplynu v procese.

5. Ak hospodárske subjekty vykazujú výsledky spoločného spracovania s použitím inej hlavnej skúšobnej metódy, ako je metóda založená na rádiouhlíkovom (^{14}C) skúšaní, používajú rádiouhlíkové (^{14}C) skúšanie výstupov ako pravidelný spôsob overovania správnosti fungovania ich systému a výsledkov použitej hlavnej skúšobnej metódy. Overovanie prostredníctvom rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania sa vyžaduje pre všetky výstupy, v ktorých sa uvádza biologický obsah na báze uhlíka.

6. Hospodárske subjekty dôkladne zdokumentujú množstvá a druhy biomasy vstupujúcej do spoločného procesu, v ktorom sa biomasa spracúva s fosílnymi palivami, ako aj množstvá biopaliva a bioplynu, ktoré sa z tejto biomasy vyrobia. Okrem toho hospodárske subjekty tieto informácie doložia dôkazmi vrátane výsledkov hlavnej kontrolnej skúšobnej metódy stanovenej v odseku 1 a výsledkov metódy overovania stanovenej v odseku 5 alebo článku 5 v prípade stanovenia podielu vodíka biologického pôvodu.

Článok 2

Metóda hmotnostnej bilancie

1. Ak sa používa metóda hmotnostnej bilancie, hospodársky subjekt vykoná úplnú analýzu hmotnostnej bilancie celkovej hmotnosti vstupov a výstupov. Pomocou metódy hmotnostnej bilancie sa zabezpečí, aby bol biologický obsah všetkých výstupov úmerný biologickému obsahu vstupov a aby sa podiel biogénneho materiálu identifikovaného na základe výsledkov rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania priradil ku každému výstupu. Pre každý výstup sa použijú rôzne konverzné faktory, ktoré čo najpresnejšie zodpovedajú nameranému biologickému obsahu prostredníctvom výsledkov rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania. Vo výstupe sa zohľadní strata hmotnosti v odpadových plynoch, v kvapalných priemyselných odpadových vodách a v pevných zvyškoch. Metóda hmotnostnej bilancie zahŕňa doplňujúcu analytickú charakterizáciu surovín a produktov, ako sú konečné a približné analýzy hmotnostných prietokov systému.

2. Ak sa ako hlavná metóda používa metóda hmotnostnej bilancie, hospodárske subjekty pri výpočte zohľadnia vlhkosť a iné nepalivové nečistoty v surovinách, ako aj vo výstupoch svojho výrobného procesu.

Článok 3

Metóda energetickej bilancie

Ak sa použije metóda energetickej bilancie, energetický podiel biogénneho obsahu vo všetkých výstupoch zo spoločného spracovania v ropnej rafinérii sa určí ako rovný energetickému podielu biogénneho obsahu na vstupe do rafinérie. Metóda energetickej bilancie zaznamenáva energetický obsah biomasy a fosílnych surovín a priemyselnú energiu vstupujúcu do zariadenia na spoločné spracovanie. Energetický obsah biomasy a fosílnych surovín sa vypočíta pomocou hmotnosti suroviny a jej dolnej výhrevnosti (meranej v MJ na kg). Biologická časť, vypočítaná ako podiel vstupnej bioenergie z celkovej vstupnej energie, sa použije na všetky výstupné palivá, ktoré sú výsledkom spoločného spracovania, s cieľom určiť biologický obsah v konečných vyrobených palivách. Pre každý výstup sa použijú rôzne konverzné faktory, ktoré čo najlepšie zodpovedajú nameranému biologickému obsahu prostredníctvom výsledkov rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania.

Článok 4

Metódy výnosu

1. Ak sa používa metóda výnosu, hospodárske subjekty môžu na získanie faktora výnosu, ktorý sa použije na spoločný proces výroby paliva, použiť jednu z dvoch ďalej opísaných metód:

a) Metóda výnosu A. Výnos rôznych produktov sa najprv sleduje a zaznamenáva, keď spracovateľské jednotky pracujú len s čistou fosílnou surovinou alebo v prípade špecifických aplikácií (napr. obmedzené koncentrácie) na jednotkách pilotného rozsahu reprezentatívnych pre jednotky komerčného rozsahu. Potom sa do prúdu vstupov pridá podiel biomasových surovín a sleduje a zaznamenáva sa prírastkový účinok na výnosy. Biologický obsah sa potom priradí každému produktu v pomere k nárastu jeho produkcie. Každý faktor výnosu platí len pre referenčné vstupy a podmienky procesu, pre ktoré bol faktor výnosu stanovený. Hospodárske subjekty môžu vymedziť rôzne faktory výnosu, ktoré sa vzťahujú na rôzne procesy a prevádzkové podmienky. Členské štáty môžu v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení určiť faktory výnosu, ktoré musia hospodárske subjekty používať na svojom území. Ak sa používajú rôzne faktory výnosu, pri každom použití nového faktora výnosu sa vykoná rádiouhlíková (^{14}C) skúška a skontroluje sa korelácia medzi referenčnými vstupmi a podmienkami procesu a v prípade potreby sa aktualizuje.

b) Metóda výnosu B. Touto metódou sa stanoví vzťah medzi biologickým vstupom a biologickým výstupom spoločnej spracovateľskej jednotky. Faktor konverzie sa určí skúškami niekoľkých dávok suroviny pri známych podmienkach spoločného spracovania vrátane úplnej charakterizácie vstupov a výstupov systému. Po určení tejto korelácie faktora výnosu sa tento faktor môže použiť na biogénnu surovinu rovnakého druhu a kvality, ktorá sa používa v tej istej spoločnej spracovateľskej jednotke, ktorá pracuje za rovnakých prevádzkových podmienok.

2. Hospodárske subjekty môžu používať metódy výnosu ako hlavnú metódu len vtedy, ak je systém udržiavaný v nimi definovaných referenčných prevádzkových podmienkach vrátane kvality surovín. Ak hospodárske subjekty používajú metódu výnosu, musia používať rádiouhlíkové (^{14}C) skúšanie ako kontrolnú metódu na overenie jej faktora výnosu prinajmenšom vtedy, keď zmenia referenčné prevádzkové podmienky, a v súlade s článkom 6.

3. Hospodársky subjekt preukáže nepretržitú prevádzku zariadenia pri známych podmienkach spoločného spracovania tým, že každý špecifický biologický vstup podrobí uhlíkovému (^{14}C) skúšaniu, ktoré sa použije na výpočet jeho konkrétneho faktora konverzie.

Článok 5

Stanovenie podielu vodíka biologického pôvodu

1. Ak výrobný systém spoločne spracúva obnoviteľný vodík biologického pôvodu, hospodárske subjekty zdokumentujú a poskytnú dôkaz o pôvode tohto vodíka, ako aj dôkaz o tom, že vodík vstupujúci do hydrorafinačnej jednotky alebo inej spoločnej spracovateľskej jednotky:

a) nebol započítaný ako energia z obnoviteľných zdrojov inde, aby sa zabránilo dvojitému započítaniu, a

b) bol začlenený do konečného paliva a nepoužil sa len na odstránenie nečistôt.

2. Ako spôsob zdokumentovania, či došlo k zvýšeniu obsahu vodíka v palive, môžu hospodárske subjekty na kvantifikáciu obsahu vodíka v materiáli pred a po hydrogenácii použiť bežnú prvkovú analýzu používanú v rafinérii, napríklad skúšku CHN (uhlík, vodík, dusík). Hospodárske subjekty môžu takéto zvýšenie započítať ako dodatočné biopalivo alebo bioplyn vo výstupe. Biologický pôvod vodíka použitého pri hydrogenácii alebo spoločnom spracovaní musí pred použitím osvedčiť dodávateľ alebo samotné hospodárske subjekty, ak sú zároveň výrobcami.

KAPITOLA II

OVEROVANIE SPRÁVNOSTI TVRDENÍ HOSPODÁRSKYCH SUBJEKTOV O PODIELE BIOPALÍV A BIOPLYNU V DOPRAVE POCHÁDZAJÚCICH Z BIOMASY SPRACOVÁVANEJ V SPOLOČNOM PROCESE S FOSÍLNYMI PALIVAMI

Článok 6

Osobitné požiadavky na rádiouhlíkové (^{14}C) skúšanie

1. Pri vykonávaní rádiouhlíkových (^{14}C) skúšok hospodárske subjekty používajú metódu urýchľovačovej hmotnostnej spektrometrie (AMS). Prípadne však môžu použiť metódu kvapalinovej scintilačnej spektroskopie (LSC), ak sa očakáva, že podiel biozložky bude najmenej 1 objemové % a ak je vzorka vhodná na túto skúšobnú metódu, najmä pokiaľ ide o častice prítomné v kvapaline.

2. Hospodárske subjekty zabezpečia, aby pri vykonávaní rádiouhlíkovej (^{14}C) skúšky zvolený typ rádiouhlíkovej (^{14}C) skúšky dokázal spoľahlivo zistiť a kvantifikovať biologický podiel. Poskytnú podrobnosti o presnosti a správnosti výsledkov.

3. Pri rádiouhlíkovom (^{14}C) skúšaní sa kvantifikuje aj akákoľvek strata uhlíka biogénneho pôvodu v dôsledku procesu odstraňovania kyslíka z biogénnej suroviny, a to porovnaním biogénneho a fosílneho uhlíka vo vstupoch a výstupných produktoch.

4. Ak sa pri rádiouhlíkovom (^{14}C) skúšaní, ktoré sa používa ako druhá overovacia skúšobná metóda biologického obsahu vo výstupe, preukáže odchýlka v absolútnom vyjadrení väčšia ako 1 % v porovnaní s výsledkami hlavnej metódy používanej hospodárskym subjektom, hodnoty rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania sa považujú za platné. V prvom roku uplatňovania tejto metodiky môžu hospodárske subjekty uplatňovať zvýšenú odchýlku 3 % namiesto 1 % v absolútnom vyjadrení, kým nevyladia svoj systém skúšobných metód. Okrem toho hospodársky subjekt preskúma svoje hlavné skúšobné metódy, aby odstránil všetky systémové chyby vedúce k takejto odchýlke, a v prípade potreby vykoná kalibráciu skúšobnej metódy.

5. Frekvencia vykonávania hlavnej skúšobnej metódy a metódy rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania, ak sa používa ako druhá overovacia skúšobná metóda, sa určí s prihliadnutím na zložitosť a variabilitu kľúčových parametrov spoločného spracovania tak, aby sa zabezpečilo, že v každom okamihu budú tvrdenia o biologickom obsahu vyjadrovať ich skutočné podiely. Hospodárske subjekty vykonajú výpočet podielu biologického obsahu minimálne pre každú dávku alebo zásielku. Pokiaľ sa nepoužije metóda, ktorá dokáže zmapovať prevádzkové podmienky súvisiace s obsahom uhlíka vo výstupe pre každú dávku alebo zásielku, metóda rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania sa vykoná vždy, keď dôjde k zmene zloženia suroviny z hľadiska podielu biogénneho vstupu alebo množstva vodíka a katalyzátora v celkovej hmotnosti, parametrov procesu z hľadiska teploty procesu v absolútnych hodnotách [K] alebo tlaku pri procese v absolútnych hodnotách [Pa] alebo zloženia produktu o viac ako 5 % v porovnaní so základnými podmienkami. Ako základ na posúdenie parametrov zloženia produktu sa poskytne prvková analýza uhlíka, kyslíka a dusíka spolu s analýzou obsahu vody a pevných látok. Vo všetkých prípadoch sa metóda rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania vykonáva aspoň raz za štyri mesiace.

Článok 7

Vedenie záznamov, kontrola procesov, audit a nahlasovanie odchýlok

1. Ak hospodárske subjekty tvrdia, že v palive, ktoré uvádzajú na trh, je určitý podiel biopalív alebo bioplynu, musia uchovávať vzorky, ako aj záznamy o nameraných údajoch a výpočtoch najmenej dva roky. Hospodárske subjekty poskytnú certifikačným orgánom a ich audítorom úplný prístup k týmto vzorkám, záznamom a iným dôkazom. Hospodárske subjekty pripravia podrobný opis hlavnej skúšobnej metódy, ktorú použili, vrátane uvedenia jej presnosti a správnosti overenej aj prostredníctvom rádiouhlíkového (^{14}C) skúšania a spolu s postupom jej použitia.

2. S cieľom vyhnúť sa riziku vzniku odchýlok a uľahčiť spätné audítorské overenie presnosti tvrdení rafinérií alebo iných spoločných spracovateľských zariadení o podiele biogénnych látok v ich palivách, hospodárske subjekty uplatňujú systém celkovej hmotnostnej bilancie, ktorý uvádza podiel biogénnych látok na vstupe a výstupe. Tento výpočet hmotnostnej bilancie vykonávajú súbežne s hlavnou skúšobnou metódou s cieľom skontrolovať a porovnať výsledky oboch metód hodnotenia podielu biogénnych látok vo vyrobených konečných palivách.

3. Ak v rámci hraníc rafinérie alebo iného spoločného spracovateľského zariadenia hospodárske subjekty zmiešajú výstup zo spoločného spracovania s inými palivami, použijú systém hmotnostnej bilancie, ktorý umožňuje zmiešavanie dodávok palív vyrobených z biomasy, ktoré sa spracúvajú s fosílnymi palivami v spoločnom procese, s inými palivami, pričom poskytnú primerané informácie o vlastnostiach a veľkosti dodávok v súlade s článkom 30 smernice (EÚ) 2018/2001.

4. Akékoľvek odchýlky zistené audítormi certifikačných orgánov v podieloch biopalív alebo bioplynu v palive, ktoré hospodárske subjekty uvádzajú na trh, sa považujú za vážny nesúlad a bezodkladne sa oznámia dobrovoľným schémam alebo iným systémom udeľovania osvedčení, ktoré overujú súlad paliva vyrobeného z biomasy s kritériami udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov stanovenými v článku 29 ods. 2 až 7 a ods. 10 smernice (EÚ) 2018/2001.

5. Príslušné orgány členských štátov môžu takisto overovať tvrdenia hospodárskych subjektov o podiele biopalív alebo bioplynu v palivách, ktoré uvádzajú na trh, pomocou metód uvedených v článkoch 6 a 7 tohto nariadenia. Akékoľvek odchýlky zistené v dôsledku týchto kontrol sa bezodkladne oznámia certifikačnému orgánu a dobrovoľnej schéme alebo inému systému udeľovania osvedčení, ktoré tieto tvrdenia osvedčili.

6. V prípade takýchto oznámení zo strany certifikačných orgánov alebo príslušných orgánov členských štátov je dotknutý systém udeľovania osvedčení povinný okamžite konať a prípad prešetriť. Ak vyšetrovanie potvrdí zistenia certifikačného orgánu alebo príslušného orgánu členského štátu, systém udeľovania osvedčení považuje odchýlky za vážny nesúlad a okamžite pozastaví platnosť certifikátu hospodárskeho subjektu.

7. S cieľom napraviť presnosť tvrdení sa ako základ pre prepočet tvrdení použijú nižšie hodnoty zistené kontrolami. Okrem toho systémy udeľovania osvedčení vyzvú hospodársky subjekt, aby preskúmal svoje skúšobné metódy s cieľom odstrániť okrem iného všetky systémové chyby, ktoré viedli k takýmto odchýlkam.

8. Skôr než sa môže zrušiť pozastavenie platnosti certifikátu hospodárskeho subjektu, ďalším auditom certifikačného orgánu sa musí potvrdiť účinnosť opatrení prijatých hospodárskym subjektom.

KAPITOLA III

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 8

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 5. júna 2023

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN